

BON AGH - DON UJ: Razem z kierunku dostępnych metod ewakuacji

Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami spowodowała niespotykane dotychczas zainteresowanie wymogami, jakie powinny spełniać jednostki publiczne. Ustawa otworzyła zupełnie nowy obszar prac nad dostępnością, którym jest trudny i dotychczas pomijany temat ewakuacji osób z niepełnosprawnościami. Uczelnie wyższe mają szansę stać się w tym zakresie prekursorem.

Metody ewakuacji osób z niepełnosprawnościami w Polsce stanowią duże wyzwanie, co gorsze nie ma szczegółowych i konkretnych wytycznych do organizacji procedury.

W ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. została ujęta kwestia ewakuacji osób z niepełnosprawnościami:

“(…) Art. 6. Minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób (…)”

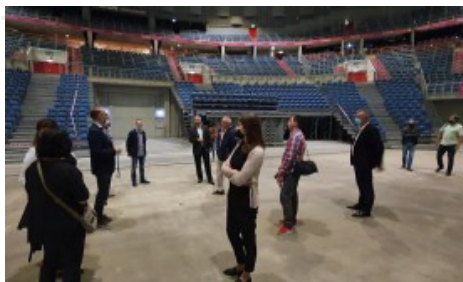
Powyższe zapisy mają nieco enigmatyczny charakter i od chwili wejścia w życie pobudziły żywą dyskusję w jednostkach odpowiedzialnych za zapewnianie dostępności w uczelniach. Aby zrozumieć jakim wyzwaniem jest zapewnienie ewakuacji pożarowej osób ze szczególnymi potrzebami, warto tylko wspomnieć o tym, iż w sytuacji zagrożenia pożarowego windy zapewniające komunikację pionową w budynku zostają zwykle wyłączone z użytkowania. Powoduje to konieczność prowadzenia ewakuacji poprzez klatki schodowe, a zatem pokonywanie schodów. W przypadku osób z niepełnosprawnościami m.in. poruszających się na wózkach inwalidzkich jest to największe wyzwanie.

Aby przyrzeć się bliżej metodom organizacji tego rodzaju dostępności BON AGH nawiązało ścisłą współpracę z DON UJ, mającą na celu wypracowanie najlepszych praktyk możliwych do wdrożenia w warunkach uczelnianych. W lipcu 2020 w ramach Centrum Wiedzy o Dostępności AGH zorganizowane zostało spotkanie informacyjne przedstawicieli różnych podmiotów zaangażowanych w proces, projektowania, budowania i administrowania budynkami. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele: Mostostalu wykonawcy hali Tauron Arena Kraków i Dyrektor Techniczny Tauron Areny Kraków, dodatkowo obecne były również osoby odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową na AGH jak i UJ. Jako miejsce spotkania wybrano obiekt Tauron Arena Kraków, którego cechą wyróżniającą na tle innych obiektów jest wyposażenie klatek schodowych w system, za pomocą którego osoba z niepełnosprawnością może przywołać pomoc oraz w sposób automatyczny poinformować obsługę o swoim dokładnym położeniu (bez konieczności opisywania miejsca, w którym się znajduje). Dobrze działający system komunikacji może wspomóc przeprowadzenie sprawniej ewakuacji z obiektu.

Poznanie i przetestowanie działania tego unikatowego w skali kraju rozwiązania było celem uczestników spotkania.

- Zespół projektowy Akademii Dostępności podczas spotkania informacyjnego.

W czasie wizyty w Tauron Arena Kraków przeprowadzono testy urządzenia, które potwierdziły jego niezakłócone funkcjonowanie. Oprócz przywołania i automatycznej lokalizacji istnieje również możliwość komunikacji głosowej (komunikacja w obrębie hali). Uczestnicy spotkania informacyjnego zostali również zaznajomieni z pozostałymi rozwiązaniami z obszaru dostępności ewakuacji dla osób z niepełnosprawnościami w obiekcie, które zasadniczo zostały rozwiązane w sposób standardowy.

- Komunikator systemu znajdującego się na klatce schodowej, za pomocą którego osoba z niepełnosprawnością może przywołać pomoc oraz w sposób automatyczny poinformować obsługę o swoim dokładnym położeniu. Tego rodzaju urządzenia znajdują się na wszystkich klatkach schodowych.

- Centrala systemu komunikacji umieszczona w pomieszczeniu technicznym obsługi obiektu, będąca pod stałym nadzorem. Automatycznie informuje o dokładnej lokalizacji osoby wzywającej pomoc.

- Schody zapewniające komunikację między trybunami podstopnie i stopnie oznaczone kolorami kontrastującymi.

- Hala zapewnia miejsca dla osób poruszających się nie wózkach oraz ich towarzyszą.

- Standardowy element oznaczeń wyjść ewakuacyjnych.

- Podświetlane stopnie schodów usprawniające komunikację i ewakuację.

Wymiana spostrzeżeń pomiędzy AGH i UJ na temat funkcjonowania systemu nasuwa wnioski, iż system został stworzony jako

Dział Dostępności AGH

dedykowany dla osób z niepełnosprawnościami (m.in. oznaczenie piktogramem informacyjnym umieszczonym na urządzeniu), lecz równoległe do jego istnienia nie funkcjonuje procedura określająca użytkowanie systemu w czasie dużych wydarzeń. Podczas eventów odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa ciąży na podmiotach i osobach zewnętrznych (np. straż pożarna, policja, pogotowie, organizator konkretnego wydarzenia). Wynika to ze specyfiki funkcjonowania tego rodzaju obiektów oraz ich funkcji usługowych. Pracownicy UJ i AGH wskazują, iż **analogicznie działający system może zostać z powodzeniem wprowadzony do obiektów uczelnianych**. Wyżej opisany kłopot braku jednoznacznej procedury zarządzania ewakuacją oraz funkcjonowaniem systemu podczas dużych eventów w przypadku uczelni nie powinien zaistnieć. Są to znacznie mniejsze budynki, w których można będzie zastosować połączenie systemu komunikacji z portiernią lub/i systemami przeciwpożarowymi. O zasadności stosowania tego rodzaju systemów świadczy również doświadczenie DON UJ pochodzące z licznych wizyt studyjnych w uczelniach zagranicznych, gdzie analogiczne urządzenia wykorzystuje się powszechnie i z dużym powodzeniem (niezależnie od wielkości budynku i daty jego budowy).

Zespół BON AGH składa serdeczne podziękowania Panu Krystianowi Sobocie – Dyrektorowi Technicznemu Tauron Arena Kraków za umożliwienie wizyty oraz oprowadzenie po obiekcie. Dziękujemy również Panu Arturowi Sikorze z firmy Mostostal - Generalnemu wykonawcy Tauron Arena Kraków za podzielenie się z uczestnikami spotkania swoim doświadczeniem płynącym z budowy i serwisowania obiektu.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020 oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Projekt realizowany w Partnerstwie z poniższymi instytucjami:

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA
W KRAKOWIE

FUNDACJA INSTYTUT
ROZWOJU REGIONALNEGO

**twoje
nowe
możliwości**

Fronia
Fundacja na Rzecz Osób
z Niepełnosprawnościami